

DENTAL AND MEDICAL PROBLEMS

QUARTERLY

2005, Vol. 42, No. 1

Publisher

Official Organ Wroclaw Medical University and Polish Stomatological Association

Editor-in-Chief

TOMASZ KONOPKA

Vice-Editor-in-Chief

HANNA GERBER-LESZCZYSZYN

Secretary

HALINA PANEK

International Editorial Board

MARIA BUSCEMI (Palermo, Italy), JOSÉ DURAN VON ARX (Barcelona, Spain),
UWE ECKELT (Drezno, Germany), PIERRE LAFFORGUE (Lille, France),
ALINA PŪRIENĖ (Vilnius, Lithuania), YAROSLAV ZABLOTSKY (Lviv, Ukraine)

Editorial Board

TERESA BACHANEK (Lublin), TADEUSZ CIEŚLIK (Katowice), MICHAŁ JELEŃ (Wrocław),
URSZULA KACZMAREK (Wrocław), ZDZISŁAW KRYSIŃSKI (Poznań), ANNA MAJEWSKA
(Wrocław), STANISŁAW MAJEWSKI (Kraków), ADAM MASZTALERZ (Wrocław),
TERESA MATTHEWS-BRZOZOWSKA (Poznań, Wrocław), LESZEK PARADOWSKI (Wrocław),
BOGUMIŁ PŁONKA (Wrocław), STANISŁAW POTOCZEK (Wrocław),
JADWIGA SADLAK-NOWICKA (Gdańsk), JACEK C. SZEPIETOWSKI (Wrocław),
STANISŁAW SZYMANIEC (Wrocław), TOMASZ TOMASZEWSKI (Lublin), GRAŻYNA WILK
(Szczecin), STEFAN WŁOCH (Poznań), JAN WNUKIEWICZ (Wrocław),
MAGDALENA WOCHNA-SOBAŃSKA (Łódź), WANDA WOJTKIEWICZ-ROK (Wrocław),
ANDRZEJ WOJTOWICZ (Warszawa), DARIUSZ WOŁOWIEC (Wrocław), MAREK ZIĘTEK (Wrocław)

Technical Editorship

MARIOLA ABKOWICZ, DAGMARA DROZD, MAŁGORZATA KUNIEWSKA-KAUCZ,
URSZULA MAĐRZAK, ALEKSANDRA RACZKOWSKA

Address of Editorial Office

ul. Chałubińskiego 6a, 50-368 Wrocław, Poland
tel./fax: +48 71 784 00 32
e-mail: dmp@stom.am.wroc.pl

Punktacja: KBN – 3 pkt, Index Copernicus – 3,58 pkt

Streszczenia: www.stom.am.wroc.pl/dmp

Redakcja nie odpowiada za treść reklam

Opracowanie typograficzne i projekt okładki: Maciej Szłapka

Skład i łamanie: Pracownia Składu Komputerowego TYPO-GRAF

Druk i oprawa: Wrocławska Drukarnia Naukowa PAN im. S. Kulczyńskiego sp. z o.o.

Nakład: 350 egz.

Contents

Pro Memoria

Obituary – a Farewell to Adam Masztalerz	7
--	---

Editorial

JOSÈ-ALBERTO GARCÍA-MOLINA, YULIANA GRECO-MACHADO, B. BUENO-RODRIGUEZ, M. ROIG-CAYON, PATRICIA CARVALHO, MARIA MANZANARES-CÉSPEDES: Sealing and Obturation Techniques – Critical Overview	11
---	----

Original Papers

JOANNA ZAPPA, AGATA CIEŚLIK-BIELECKA, MAREK ADWENT, TADEUSZ CIEŚLIK, DANIEL SABAT: Comparison of Different Decalcification Methods to Hard Teeth Tissues Morphological Analysis	21
BEATA WIERUCKA-MŁYNARCZYK, DANUTA MIELŻYŃSKA, MAGDALENA KUBICKA-MUSIAŁ, HANNA HÜPSCH-MARZEC, LESZEK ILEWICZ: Preclinical Evaluation of Silated Hydroxyethylcellulose – Bacterial Mutagenicity and Toxicity Test	27
GIUSEPPE A. SCARDINA, PIETRO MESSINA, FRANCESCO CARINI, ANGELO LEONE: Capsaicin Stimulation and Neurogenic Experimentally Induced Inflammation of the Human Labial Mucosa	31
GIUSEPPE A. SCARDINA, FRANCESCO CARINI, ANGELO LEONE, F. R. LANNINO, PIETRO MESSINA, EMILIANO MARESI, VINCENZO VALENZA: Oral Leukoplakia – Topical Isotretinoin Treatment	37
MARCIN MIKULEWICZ, JANUSZ SZYMKOWSKI, TERESA MATTHEWS-BRZOZOWSKA: Enamel Surface after Stripping Procedure – Profilographometric Evaluation	41
MIROŚLAWA KASIAK, MARCIN KASIAK, MACIEJ TRZEŚNIEWSKI, AGATA GRYGORCEWICZ: Influence of Cystatins Activity in Whole Saliva on Enamel Apatites Crystals Grow – <i>in vitro</i> Study	45
AGNIESZKA SULKA, KRZYSZTOF SIMON, MICHAŁ JELEŃ, PAWEŁ PISZKO: Functional State and Morphology of Minor Salivary Glands in Patients with Chronic HCV Infection	49
WŁODZIMIERZ WIĘCKIEWICZ, JAN WNUKIEWICZ, DOBROCHNA ZEŃCZAK-WIĘCKIEWICZ: Bacterial Colonization of the Post-Surgical Cavity after Resection of Maxillary Tumor	55
EWA GWIAZDA-CHOJAK, IWONA BEDNARZ, KATARZYNA ŁYSIAK, BARBARA MALICKA, SZYMON DRWAŁ: Application of Liquid Nitrogen in the Treatment of Haemangiomas and Leukoplakia of the Oral Mucosa, Lips and Tongue	59
EWA RYBARCZYK-TOWNSEND, BEATA LUBOWIEDZKA, MAGDALENA WOCHNA-SOBAŃSKA: Significant Caries Index of 12-Year-Old Children in the Region of Lodz for the Year 2003	65
IWONA GRZESIAK, URSZULA KACZMAREK: Predicting the Early Childhood Caries	69
BEATA WILK-SIECZAK, MARCIN ZAKRZEWSKI, DOROTA CHMIELEWSKA-ŁUCZAK: Mothers' Dental Fear and the Reasons for Their Preschool Children's First Dental Visit as the Predicators of Their Negative Attitude Towards the Dental Treatment	77
URSZULA KACZMAREK, AGNIESZKA PIETKIEWICZ-RZEPA, ALEKSANDER PIETKIEWICZ: Evaluation of Hormonal Replacement Therapy on Selected Parameters of Mixed Saliva in Perimenopausal Women – Preliminary Study	83
MALGORZATA D. PIETRUSKA, AGNIESZKA PANICZKO, DANUTA WASZKIEL, JAN K. PIETRUSKI: Evaluation of PerioChip® Treatment in Periodontitis	89
MALGORZATA MANKIEWICZ, HALINA PANEK: Prevalence of Parafunctions of the Masticatory System in Adolescents	95
KATARZYNA GOLUSIK, MICHAŁ SARUL, ŁUKASZ RZESZUT, TERESA MATTHEWS-BRZOZOWSKA: Evolution Process of Human Mandible	103

Spis treści

Pro Memoria

Profesor zwyczajny doktor habilitowany nauk medycznych Adam Jakub Masztalerz – pożegnanie . . . 7

Artykuł redakcyjny

JOSÈ-ALBERTO GARCÍA-MOLINA, YULIANA GRECO-MACHADO, B. BUENO-RODRIGUEZ, M. ROIG-CAYON, PATRICIA CARVALHO, MARIA MANZANARES-CÉSPEDES: Techniki uszczelniania i wypełniania kanałów korzeniowych – przegląd piśmiennictwa 11

Prace oryginalne

JOANNA ZAPPA, AGATA CIEŚLIK-BIELECKA, MAREK ADWENT, TADEUSZ CIEŚLIK, DANIEL SABAT: Porównanie różnych metod odwapniania do analizy morfologicznej twardych tkanek zębów	21
BEATA WIERUCKA-MŁYNARCYK, DANUTA MIELŻYŃSKA, MAGDALENA KUBICKA-MUSIAŁ, HANNA HÜPSCH-MARZEC, LESZEK ILEWICZ: Przedkliniczna ocena krzemowej pochodnej hydroksyetylocelulozy – bakteryjny test mutagenności i toksyczności	27
GIUSEPPE A. SCARDINA, PIETRO MESSINA, FRANCESCO CARINI, ANGELO LEONE: Stymulacja kapsaicyną zapalenia neurogennego błony śluzowej wargi u człowieka	31
GIUSEPPE A. SCARDINA, FRANCESCO CARINI, ANGELO LEONE, F. R. LANNINO, PIETRO MESSINA, EMILIANO MARESI, VINCENZO VALENZA: Leukoplakia jamy ustnej – miejscowe leczenie izotretinoiną	37
MARCIN MIKULEWICZ, JANUSZ SZYMKOWSKI, TERESA MATTHEWS-BRZOZOWSKA: Powierzchnia szkliwa zębów po zabiegu strippingu – ocena profilografometryczna	41
MIROŚLAWA KASIAK, MARCIN KASIAK, MACIEJ TRZEŚNIEWSKI, AGATA GRYGORCEWICZ: Wpływ aktywności cystatyn w ślinie mieszanej na wzrost kryształów hydroksyapatytów szkliwa – badania <i>in vitro</i>	45
AGNIESZKA SULKA, KRZYSZTOF SIMON, MICHAŁ JELEŃ, PAWEŁ PISZKO: Stan czynnościowy i obraz morfologiczny drobnych gruczołów ślinowych u chorych przewlekle zakażonych HCV	49
WŁODZIMIERZ WIĘCKIEWICZ, JAN WNUKIEWICZ, DOBROCHNA ZEŃCZAK-WIĘCKIEWICZ: Zasiedlanie bakteriami jamy pooperacyjnej szczęki po zabiegu usunięcia nowotworu	55
EWA GWIAZDA-CHOJAK, IWONA BEDNARZ, KATARZYNA ŁYSIAK, BARBARA MALICKA, SZYMON DRWAŁ: Wykorzystanie ciekłego azotu w leczeniu naczyń i leukoplakii błony śluzowej jamy ustnej, warg i języka	59
EWA RYBARCZYK-TOWNSEND, BEATA LUBOWIEDZKA, MAGDALENA WOCHNA-SOBAŃSKA: Wskaźnik SiC u 12-letnich dzieci w województwie łódzkim w 2003 roku	65
IWONA GRZESIAK, URSZULA KACZMAREK: Prognozowanie występowania próchnicy wczesnej u dzieci	69
BEATA WILK-SIECZAK, MARCIN ZAKRZEWSKI, DOROTA CHMIELEWSKA-ŁUCZAK: Lęk matek przed leczeniem stomatologicznym i przyczyna pierwszej wizyty dziecka a czynniki prognozowania negatywnej postawy dziecka w wieku przedszkolnym podczas leczenia stomatologicznego	77
URSZULA KACZMAREK, AGNIESZKA PIETKIEWICZ-RZEPA, ALEKSANDER PIETKIEWICZ: Ocena wpływu hormonalnej terapii zastępczej na wybrane parametry śliny u kobiet w wieku okołomenopauzalnym – doniesienie wstępne	83
MALGORZATA D. PIETRUSKA, AGNIESZKA PANICZKO, DANUTA WASZKIEL, JAN K. PIETRUSKI: Kliniczna ocena preparatu PerioChip® w leczeniu zapaleń przyzębia	89
MALGORZATA MANKIEWICZ, HALINA PANEK: Występowanie parafunkcji narządu żucia u młodocianych	95
KATARZYNA GOLUSIK, MICHAŁ SARUL, ŁUKASZ RZESZUT, TERESA MATTHEWS-BRZOZOWSKA: Żuchwa ludzka w procesie ewolucji	103

Prace poglądowe

ELŻBIETA PAWŁOWSKA, JOANNA SZCZEPAŃSKA: Wpływ materiałów stomatologicznych na odpowiedź komórek miazgi – apoptoza, martwica	111
WOJCIECH GRZEBIELUCH, MARCIN ZAKRZEWSKI: Penetracja barwnika i termocykle w badaniach mikro-przecieku – przegląd piśmiennictwa	117
JAROSŁAW GOŁEMBIEWSKI, JADWIGA BUCZKOWSKA-RADLIŃSKA: Systemy narzędzi niklowo-tytanowych – budowa, techniki stosowania, ocena kliniczna	123
URSZULA ORZĘDAŁA-KOSZEL, TERESA BACHANEK, BOŻENNA KARCZMAREK-BOROWSKA: Białko C-reaktywne jako czynnik diagnostyczny w stanach zapalnych jamy ustnej i chorobach nowotworowych 131	
JAN K. PIETRUSKI, MAŁGORZATA D. PIETRUSKA: Podniesienie dna zatoki szczękowej – technika umożliwiająca wprowadzenie implantów dentystrycznych w bocznym odcinku szczęki	137
RAFAŁ WIENCH, ŁUKASZ GIŁOWSKI, AGNIESZKA KĘDZIA, IGOR KALAMARZ, ANNA D. DRZYŻGA, TADEUSZ F. KRZEMIŃSKI: Ropiwakaina – przyszłość w stomatologii?	143
KATARZYNA RAFTOWICZ-WÓJCIK, TERESA MATTHEWS-BRZozowska: Wady zgryzu a wady wymowy – przegląd piśmiennictwa	149

Prace kazuistyczne

JAN WNUKIEWICZ, JAN NIENARTOWICZ: Nerwiak osłonkowy przestrzeni podżuchwowej i podjęzykowej – opis przypadku	155
HANNA GERBER-LESZCZYŻYŃ, WOJCIECH PAWLAK, MONIKA RUTKOWSKA, MARZENA DOMINIAK: Możliwości rekonstrukcyjne pourazowych ubytków wyrostka zębodołowego szczęk z wykorzystaniem autogennego przeszczepu kostnego lub osteogenezy dystrykcyjnej – doniesienie wstępne	159
MARZENA DOMINIAK, DOROTA MIERZWA-DUDEK: Zastosowanie masy bogatopłytkowej w regeneracji mnogich ubytków kostnych przyzębia – opis przypadku	165
MARZENA DOMINIAK, AGATA KOCHMAN, ADAM ZAWADA: Przewlekłe bóle żuchwy w przebiegu przerostowej neuropatii obwodowej typu <i>onion bulb</i>	171
HANNA HÜPSCH-MARZEC, ALICJA KALINA, STEFAN BARON: Choroba Reitera – zespół nakładania – opis przypadku	177
KARINA PAWLACZYK, OLEŃKA BORYSEWICZ-SZUMIGAŁA: Zespół Dandy-Walkera – opis przypadku	183
TERESA MATTHEWS-BRZozowska, KATARZYNA GOLUSIK, KATARZYNA RAFTOWICZ-WÓJCIK: Domniemany zespół Saethre-Chatzera oraz zespół Crouzona – prezentacja przypadków	189
JADWIGA WAŚKOWSKA, RAFAŁ KOSZOWSKI, JACEK PAJAŁ, ANNA WĄSEK: Nietypowy kształt kamienia ślinowego – opis przypadku	195

Sprawozdania

Sprawozdanie z działalności Zarządu Oddziału Dolnośląskiego PTS we Wrocławiu za 2004 rok	199
--	-----

Profesor zwyczajny doktor habilitowany nauk medycznych Adam Jakub Masztalerz – pożegnanie

Obituary – a Farewell to Adam Masztalerz

Prawdą jest, że nie ma ludzi niezastąpionych. Ale prawdą jest też, że niewielu jest takich, których zastąpić jest niezwykle trudno. Do tych z całą pewnością należał, zmarły 3 grudnia 2004 r. nieodżałowanej pamięci, Profesor Adam Masztalerz – ceniony w stomatologii naukowiec, lekarz, nauczyciel akademicki i odany działacz społeczny.

Adam Jakub Masztalerz urodził się 25 lipca 1925 roku we Lwowie. Tam też do wybuchu II wojny światowej ukończył dwie klasy w VIII Gimnazjum im. Kazimierza Wielkiego. W czasie okupacji niemieckiej pracował jako sprzedawca w domu towarowym. W latach 1943–1944 był członkiem Armii Krajowej. Po wyzwoleniu Lwowa wstąpił do wojska i przeżył kampanię wojenną w szeregach II Armii Wojska Polskiego, kończąc ją w stopniu sierżanta w 10. Sudeckiej Dywizji Piechoty w walkach na przedpolu stolicy Czech – Pragi (Bad Schandau nad Łabą).

Po demobilizacji ukończył jednoroczny kurs przygotowawczy do studiów uniwersyteckich (tzw. rok zerowy) i w 1948 roku rozpoczął studia stomatologiczne na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu. Ukończył je w 1952 r. z wyróżnieniem, uzyskując dyplom lekarza dentystry. Już podczas studiów pracował w Katedrze Protetyki jako wolontariusz, a potem jako zastępca asystenta.

Po uzyskaniu dyplomu podjął pracę w lecznictwie otwartym, początkowo w Bytomiu, a potem w Gryfowie Śląskim. W 1956 roku powrócił do Wrocławia, gdzie w Katedrze Ortodoncji pracował do 1995 r. Prawie czterdziestoletni okres pracy umożliwił Profesorowi przejście przez wszystkie szczeble akademickiej kariery aż do osiągnięcia tytułu i stanowiska profesora zwyczajnego w 1980 roku. Należy podkreślić, że był wtedy jedynym ortodontą – profesorem zwyczajnym w Polsce.

Stopień doktora medycyny stomatologicznej uzyskał w 1961 roku na podstawie rozprawy „Zmienność słożeń zębów u człowieka”, przedstawionej Radzie Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej we Wrocławiu. Na tym wydziale habilitował się w 1963 roku po przedstawieniu pracy „Pionowe wady zgryzu”. Bezpośrednio po habilitacji został kierownikiem Katedry i Zakładu Ortodoncji. Funkcję tę pełnił aż do przejścia na emeryturę w 1995 r. W 1973 roku uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1980 profesora zwyczajnego. Od 1963 roku był specjalistą II stopnia w zakresie ortodoncji.

Dorobek naukowy śp. profesora Adama Masztalerza jest niezwykle bogaty. Ponad 250 prac oryginalnych i dydaktycznych, w tym kilkanaście opublikowanych za granicą, pozwala zaliczyć go do czołówki polskich uczonych stomatologów i ortodontów. Był promotorem pracy habilitacyjnej dr. Zdzisława Gajdy z Krakowa, 16 doktoratów, a także wielokrotnie recenzentem i superrecenzentem w przewodach habilitacyjnych i doktorskich oraz opiniodawcą w sprawach o nadanie tytułów profesora nadzwyczajnego i zwyczajnego. Ceniony za dużą wiedzę, rzetelność i konsekwencję, chętnie był powoływany do redakcji znanych czasopism stomatologicznych. Przez ponad 40 lat był członkiem redakcji i zastępcą redaktora „Wrocławskiej Stomatologii” (obecnie „Dental and Medical Problems”), członkiem redakcji „Czasopisma Stomatologicznego”, „Biblioteki Stomatologa” i wielu innych. Pod Jego redakcją ukazały się dwa wydania podręcznika „Zarys ortopedii szczękowej (ortodoncji)” (1977 i 1981 r.); był autorem dwóch skryptów oraz pamiętników zjazdów i sympozjów Sekcji Ortodoncji PTS. Dwa miesiące przed śmiercią ukazały się dwa tomy „Ortodoncji” z serii „Praktyczna Stomatologia”, podręcznika tłumaczonego z języka niemieckiego. W działalności naukowej interesowały Profesora szczególnie trzy problemy: antropologia stomatologiczna, epidemiologia stomatologiczna i diagnostyka ortodontyczna. Był w tych dziedzinach wielkim autorytetem i to nie tylko w Polsce. Profesor Adam Masztalerz odbył wiele staży naukowych, m.in. w Pradze, Hradec Kralove, Brnie i Bratysławie (3 miesiące w 1962 r. jako stypendysta Ministerstwa Zdrowia), Zwickau (NRD – 5 tygodni), Heidelbergu (RFN – miesiąc w 1977 r. i 3 miesiące w 1978 r.). W badaniach nad diagnostyką wad

zgrzyzu, we współpracy z Zakładem Antropologii PAN, doprowadził do weryfikacji niektórych norm morfologicznych w ortodoncji i wprowadził nowe, oryginalne wskaźniki diagnostyczne (wskaźnik nosowo-szczękowy, logarytmiczny wyróżnik kształtu łuku zębowego). Wykazał również narastanie od neolitu do czasów współczesnych częstości stłoczeń zębowych i ich zależność od nadmiernych stężeń fluoru w wodzie pitnej. Pod Jego kierunkiem opracowano pierwszą w Polsce mapę epidemiologiczną wad zgryzu.

Ogromne są osiągnięcia śp. Profesora Adama Masztalerza w długoletniej pracy dydaktyczno-wychowawczej. Już w czasie studiów był nauczycielem zawodu w Państwowym Liceum Techniki Dentystycznej, a po rocznym wolontariacie w Katedrze Protetyki uzyskał w 1950 roku etat zastępcy asystenta. Kilkuletnia przerwa w działalności dydaktycznej, spowodowana względami politycznymi, nie zmniejszyła Jego niepodważalnych osiągnięć. Znalazło to zresztą należne odbicie w powierzanych Mu funkcjach. Był opiekunem roku, prodziekanem Wydziału Lekarskiego, prorektorem Akademii Medycznej, kierownikiem Oddziału Stomatologicznego, zastępcą dyrektora Instytutu Stomatologii, członkiem i przewodniczącym wielu komisji senackich, komisji rekrutacyjnych, specjalizacyjnych komisji egzaminacyjnych i wielu innych.

Świetny wykładowca, rzetelnie przygotowywał się do każdego wykładu, stosował nowoczesne sposoby przekazywania wiedzy, a studenci chętnie brali udział w zajęciach. Podobnie zresztą było w kształceniu podyplomowym i w licznych kursach szkoleniowych zleczanych Profesorowi przez Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego. Przedstawienie osiągnięć Profesora Adama Masztalerza w dziedzinie dydaktyczno-wychowawczej nie jest łatwe i z pewnością zawsze będzie niepełne. Wystarczy jednak stwierdzić, że „przez Jego ręce” przeszło ponad 4 tysiące studentów i kilkaset specjalizujących się lekarzy dentystów. Ta działalność Profesora na pewno pozostanie we wdzięcznej pamięci uczniów i wychowanków.

Osobnego omówienia i szczególnie pozytywnej oceny wymaga działalność Profesora Adama Masztalerza w Polskim Towarzystwie Stomatologicznym. W latach 1956–1965 był sekretarzem, potem dwukrotnie przewodniczącym i wiceprzewodniczącym Wrocławskiego (Dolnośląskiego) Oddziału PTS; był przewodniczącym Ogólnopolskiej Sekcji Ortodoncji PTS, a w latach 1977–1984 pełnił funkcję wiceprezesa Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego. Był także przewodniczącym Komisji Odznaczeń i członkiem wielu innych, doraźnych komisji. Wielokrotnie reprezentował PTS za granicą. Jego ofiarna praca w PTS znalazła uznanie społeczności stomatologicznej, której wyrazem było przyznanie godności Członka Honorowego PTS, Złotej Odznaki Honorowej i godności *Bene Meritus*. Profesor był także członkiem honorowym Bułgarskiego i Niemieckiego Towarzystwa Stomatologicznego, członkiem korespondentem Towarzystwa Ortopedów Szczękowych w RFN, członkiem *Federation Dentaire Internationale* i *Pierre Fauchard Academie* oraz laureatem nagrody naukowej im. prof. M. Zeńczaka.

Piękna i obszerna jest karta działalności społecznej Profesora Adama Masztalerza. Był czynnym i ofiarnym działaczem w Związku Byłych Żołnierzy Armii Krajowej oraz członkiem Rady Naczelnej ZBoWiD; działał także w Lidze Obrony Kraju.

Za wielki wkład w naukę polską, za niewymiernie osiągnięcia w pracy dydaktyczno-wychowawczej, za ofiarną pracę społeczną Profesor Adam Masztalerz otrzymał wiele orderów, odznaczeń, nagród i wyróżnień. Wśród ważniejszych należy wymienić: Krzyż Oficerski i Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Srebrny Krzyż Zasługi, Krzyż Armii Krajowej, Złoty Order Ojczyźniany Zasługi NRD, srebrny medal „Zasłużony na Polu Chwały”, srebrny i brązowy medal „Za zasługi dla obronności kraju”, odznakę „Za wzorową pracę w Służbie Zdrowia”, Złotą Odznakę Honorową Związku Zawodowego Pracowników Służby Zdrowia, złotą odznakę „Zasłużony dla Dolnego Śląska”, Honorową Odznakę ZSP, Złotą Odznakę i Medal Akademii Medycznej we Wrocławiu, Medal Komisji Edukacji Narodowej, medal *Gloria Orthodontiae*, tytuł honorowy „Zasłużony Nauczyciel PRL” i wiele innych.

Nie jest łatwo przedstawić osobowość zasłużonego nauczyciela akademickiego – o ogromnym dorobku naukowym i jakże trudnych do oceny osiągnięciach dydaktyczno-wychowawczych – jaką niewątpliwie był przedwcześnie zmarły prof. dr hab. Adam Masztalerz. Koniecznie trzeba jeszcze wspomnieć o ogromnym szacunku i poważaniu wszystkich pracowników Oddziału Stomatologii, Rady Wydziału Lekarskiego i władz Akademii Medycznej, jakim cieszył się śp. Profesor.

Kończąc to dalekie od pełności i doskonałości wspomnienie pośmiertne o Profesorze Adamie Masztalerzu, chciałbym w imieniu społeczności stomatologicznej złożyć najwyższy hołd Jego pamięci. Będzie nam Go brakowało!

Pamięci Profesora dr. hab. Adama Masztalerza (1925–2004)

Komitet Redakcyjny „Wrocławskiej Stomatologii” (1960–1967, 1996–2001)

Sekretarz „Wrocławskiej Stomatologii” (1968–1971)

Zastępca Redaktora „Wrocławskiej Stomatologii” (1972–1995)

Komitet Redakcyjny „Dental and Medical Problems” (2002–2004)

Wędrownką życie jest człowieka

Wędrownką życie jest człowieka;

Idzie wciąż,

Dalej wciąż,

Dokąd? Skąd?

Dokąd! Skąd!

Jak zjawia senna życie jest człowieka;

Zjawia się,

Dotknąć chcesz,

Lecz ucieka?

Lecz ucieka!

To nic! To nic! To nic!

Dopóki sił

Jednak iść! Przecież iść!

Będę iść!

To nic! To nic! To nic!

Dopóki sił,

Będę szedł! Będę biegł!

Nie dam się!

Wędrownką jedną życie jest człowieka;

Idzie tam,

Idzie tu,

Brak mu tchu?

Brak mu tchu!

Jak chmura zwiewna życie jest człowieka!

Płynie wzwyż,

Płynie w niż!

Śmierć go czeka?

Śmierć go czeka!

To nic! To nic! To nic!

Dopóki sił!

Jednak iść! Przecież iść!

Będę iść!

To nic! To nic! To nic!

Dopóki sił,

Będę szedł! Będę biegł!

Nie dam się!

EDWARD STACHURA

Redaktor „Dental and Medical Problems”

CZASOPISMA STOMATOLOGICZNE NA LIŚCIE INDEX COPERNICUS

Stan na dzień 8.02.2005 r. (19 tytułów 1,54–5,47 pkt)

Nazwa czasopisma	Skrót	Częstotliwość w roku	Punkty w Index Copernicus	Punkty w KBN
Protetyka Stomatologiczna	Prot. Stomat.	6	5,47	4
Czasopismo Stomatologiczne	Czas. Stomat.	12	5,27	4
Dental and Medical Problems	Dent. Med. Probl.	4	3,58	3
Dental Forum	Dent. Forum	2	3,48	2
Implantoprotetyka	Implantoprotetyka	4	3,33	2
Stomatologica Hungarica	Stomat. Hung.	12	3,03	2
Nowa Stomatologia	Nowa Stomat.	4	2,94	2
Poradnik Stomatologiczny	Poradnik Stomat.	12	2,74	2
Acta Stomatologica Naissi	Acta Stomatol. Naissi	4	2,69	2
Twój Magazyn Medyczny Stomatologia	Twój Magazyn Med. Stomat.	4	2,59	2
Forum Stomatologiczne	Forum Stomat.	4	2,55	2
Stomatologia Współczesna	Stomat. Współczesna	6	2,54	2
Ortopedia Szczękowa Ortodoncja	Ortop. Szczękowa Ortodont.	4	2,54	2
Quintessence dla Lekarzy Stomatologów	Quintessence	6	2,50	1
Ortodoncja Współczesna	Ortodont. Współczesna	4	2,14	1
Dental Engineering – Biomaterials	Dent. Engin. Biomat.	4	1,79	1
Moja Praktyka	Moja Praktyka	4	1,74	1
Magazyn Stomatologiczny	Magazyn Stomat.	12	1,54	1
Twój Przegląd Stomatologiczny	Twój Przegl. Stomat.	6	1,5	0,5

Editorial Policy – the Review Process

- The article is submitted to head Editor, addressed to the Editorial Office.
- The Editor reviews the manuscript and decides whether to accept it for review, send back for modification or reject outright.
 - The Editor sends the manuscript (with identity of the authors removed) to two referees – experts in the particular discipline (mainly from the Editorial Board), with the request that referee comments with the manuscript are back to Editor in four weeks.
 - When the comments of the expert reviewer are returned, the Editor decides whether to accept it, accept with modifications or reject the manuscript. This decision is based on the quality, importance and innovatory of the manuscript. The Editor has the final decision on the acceptance of the manuscript.
 - The Editor declares the acceptance decision and suggestions to the authors. The authors receive the anonymous version of reviewer's comments.
 - The authors re-submit the modified manuscript to the Editor as soon as possible.
 - The article is sent for copy-editing.
 - One set of proofs is sent to the authors for minor corrections.
 - The first author receives 10 free copies of the article.
 - The abstract of article can be found on the internet page.
 - Manuscripts accepted for publication can be found on Journal's website: www.stom.am.wroc.pl/dmp

Zasady kwalifikacji pracy do druku

- Praca jest przesyłana pod adres Redakcji.
- Redakcja wstępnie ocenia pracę i decyduje o jej przekazaniu do recenzji, odesłaniu do autora w celu modyfikacji lub o odrzuceniu.
 - Redakcja przesyła pracę (bez identyfikacji autorów) do dwóch recenzentów – ekspertów z danej dziedziny (głównie z Rady Naukowej). Recenzenci w ciągu 4 tygodni przedstawiają ocenę pracy na specjalnym arkuszu.
 - Po otrzymaniu recenzji Redakcja decyduje o akceptacji pracy do druku, przesłaniu do autorów w celu modyfikacji lub o jej odrzuceniu. Ocena uwzględnia wartość, znaczenie i nowatorskość pracy. Ostateczną decyzję o przyjęciu pracy do druku podejmuje Redakcja.
 - Redakcja powiadamia autorów pracy o swojej decyzji, przedstawia wskazówki dotyczące ewentualnej poprawy pracy. Autorzy otrzymują anonimową wersję recenzji.
 - Autorzy, najszybciej jak jest to możliwe, zwracają poprawioną pracę do Redakcji.
 - Praca jest przekazywana do składu.
 - Redakcja przesyła roboczą wersję pracy do autorów w celu naniesienia drobnych poprawek.
 - Pierwszy autor otrzymuje bezpłatnie 10 nadbitek artykułu.
 - Na stronie internetowej ukazuje się streszczenie pracy.
 - Prace zakwalifikowane do druku można znaleźć na stronie internetowej czasopisma: www.stom.am.wroc.pl/dmp

Komisja w składzie: prof. dr hab. BOGUMIŁ PŁONKA, prof. dr hab. STANISŁAW POTOCZEK, dr n. med. HANNA GERBER-LESZCZYSZYN, dr hab. TOMASZ KONOPKA, na posiedzeniu w dniu 12 stycznia 2005 roku przyznała wyróżnienia za najlepsze prace opublikowane w „Dental and Medical Problems” w 2004 roku.

W kategorii **najlepsza praca oryginalna** wyróżnienie przyznano autorom

BING HU i HERVÈ LESOT za pracę:

Induction of Dental Epithelial Histomorphogenesis *in vitro*.

W kategorii **debiut publikacyjny** wyróżnienia nie przyznano.

Redakcja „Dental and Medical Problems” wyróżnionym autorom składa serdeczne gratulacje oraz życzenia dalszych sukcesów w pracy naukowej.

The committee consisting of: Prof. BOGUMIŁ PŁONKA, Prof. STANISŁAW POTOCZEK, Dr HANNA GERBER-LESZCZYSZYN, and Dr hab. TOMASZ KONOPKA, on the session held on 12th of January 2005, awarded the best papers published in 2004 in „Dental and Medical Problems”.

The award in the category of the best **original study** was granted to

BING HU and HERVE LESOT for their work:

Induction of Dental Epithelial Histomorphogenesis *in vitro*.

There was no award in the category of published debut.

The Editorial Board of “Dental and Medical Problems” congratulates awarded authors and wishes further success in their research.